

Milyen mezőgazdasági könyvekre van szükség falun?

A Központi Vezetőség júniusi határozata komoly feladatot adott a mezőgazdaságunk minden dolgozójának. Csak úgy oldhatjuk meg ezeket a feladatokat, ha állandóan fejlesztjük, bővítjük szakismereteinket. Csak azok tudják jól megállni a helyüket a termelés eredményesebbé tételének a munkájában, csak azok fogják megtalálni a helyes utat a mezőgazdaság szocialista átszervezése és a nagyüzemi, gépesített mezőgazdaság kiépítése során lépten-nyomon eléjük forduló új helyzetekben, akik komolyan felkészülnek erre a feladatra.

Nagy és felelősségteljes munka vár itt a könyvtárosokra és terjesztőkre. Fáradhatatlanul kell szakismereteik bővítésére serkenteniök a mezőgazdasági dolgozókat és fel kell ébreszteniük fogékony érdeklődésüket az új gondolatok iránt. Mindez azonban még egymagában nem elég. Biztos útbaigazítással is kell szolgálniuk és tudniuk kell, hogy a mezőgazdasági munka milyen ágazatában melyik könyv segíthet az időszerű feladatok megoldásához szükséges tájékozottság megszerzésében.

A könyvtárosnak magának is ismernie kell a könyveket és tudnia kell, melyek között válogathat. Tartsunk tehát szemlét: vannak-e a célnak megfelelő jó könyveink, melyiket ajánlhatjuk nyugodt lelkiismerettel?

»A Könyv« 6. számában G. Hangyál Erzsébet cikke megemlíti a könyvtárosok panaszát, hogy a könyvek többsége túlságosan elméleti, képzett szakembereknek való és nem foglalkoznak gyakorlati módszerekkel, tapasztalatokkal. Valóban helytálló ez a panasz? Igen is és nem is. Annak ugyanis olyan termelési területek, ahol jól állunk szakirodalommal, sőt több kiváló, gyakorlati szemléletű könyvünk is van (például a szarvasmarhatermesztésről). Akadnak azonban egyes igen fontos termelési ágazatok és kérdések — igaz ugyan, hogy nem sok —, ahol bizony nagy hézagok vannak és nincs mit adnunk olvasóink kezébe. Csak példaként: Hiányzanak a korszerű kukorica-, gabonatermesztési könyvek, összefoglaló művek a komplex gépesítésről, a gépesített mezőgazdasági munka megszervezéséről.

Lássuk most azt, ami már van. Külön kell itt hangsúlyoznunk, hogy »már« van, mert a legtöbb ilyen gyakorlati szemléletű és a falusi olvasó igényeinek megfelelő jó könyvünk csak nem régen, 1954 és 1955-ben jelent meg. Talán még sok vidéki könyvtár meg sem szerezhette őket. Szakkönyvtermésünkben lényege-

sen javult a helyzet az előző évekhez viszonyítva. Az 1956. évi könyvkiadás pedig előreláthatólag még jobban alkalmazzuk az időszerű kívánalmakhoz és igyekszik kipótolni a hiányokat.

A júniusi párthatározat a növénytermesztés területén elsősorban a kenyérgabona, a kukorica, a pillangós takarmányok és a burgonya termesztésének a megjavítását teszi kötelességünké.

Mit ajánljunk az olvasóknak a gabona-termesztésről? Itt van talán a legnehezebb dolga a könyvtárosnak, mert külön a gabonatermesztésről egyetlen egy könyvünk sincs, sem elméleti, sem gyakorlati. Az összefoglaló növénytermesztési kézikönyvekből kell kikeresnie a könyvtárosnak, külön a búza, a rozs és a többi gabonaféle termesztéséről szóló fejezeteket. Ilyen könyv azonban kettő is van, mégpedig kitűnő. Az egyik magyar, a másik szovjet szerző műve: *Láng Géza: Növénytermelés tan és Moszolv: Agrotechnika.* (Jakuskin könyve képzett szakembereknek való.) Ezt a két könyvet mindenkinek ajánlhatjuk. Láng Géza 1954-ben megjelent munkája feldolgozza a Moszolv könyvében ismertett módszereket és eljárásokat is, a mi sajátos talaj- és éghajlati viszonyainknak, és egyéb adottságainknak megfelelően, a tapasztalatok alapján. 1956-ban még egy régóta óhajtott könyv jelenik meg: *Grábner Emil: Növénytermesztés-ének* új, korszerűen átdolgozott kiadása. Ez a munka ugyan nem mondható annak, amit általában népszerű kézikönyvnek neveznek, de már eddig is sok falusi ember olvasgatta és dicsérte, akiknek a régi kiadás egy-egy féltve őrzött példánya valahol véletlenül a kezébe került. Mindenesetre csak olyan olvasónak adjuk, aki nem ijed meg a »vastagabb« könyvektől sem. A gabona betakarításáról jó népszerű munka *Bálint Nagy József Cséplés* című könyve.

A gabonatermesztéssel kapcsolatban más kérdések is gondot okozhatnak a könyvtárosnak, például a talajművelés, trágyázás, vetésforgó stb. A talaj ismeretéről *Terts István: Termőföld,* a talajmunkákról, trágyázásról *Baskai Tóth Bertalan: Földművelés tan* című könyvét bátran adhatjuk minden mezőgazdasági dolgozó kezébe. A vetésforgóról még mindig nincs könyvünk. Westsik Vilmos homoki vetésforgókat tárgyaló műve szakembereknek való. Ebben a kérdésben is meg kell elégednünk Baskai Tóth Bertalan előbb említett könyvének rövid kis fejezetével. A lényeges dolgokról itt

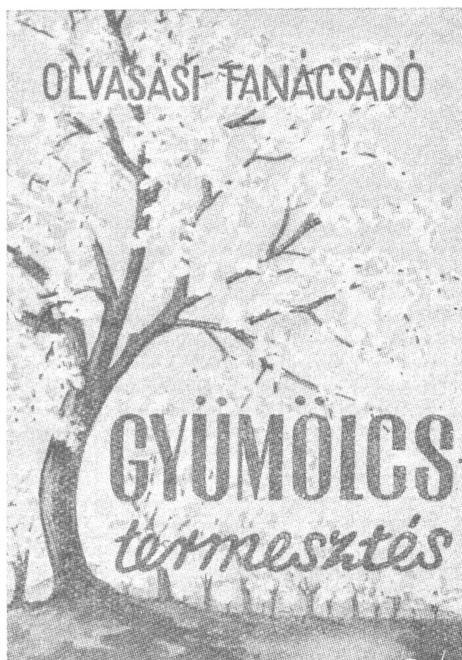
is felvilágosítást kapunk. Jó volna azonban, ha könyvkiadásunk jobban felfigyelne erre a hiányra. Hiszen az elővetemény kérdése sokaknak okoz gondot vagy szerez balsikert és egyik legfontosabb eszközünk a termésművelő módszerek rendszerében. A trágázásról van még egy jól használható gyakorlati kis könyvünk: *Nizsalovszky—Szondy—Jócsik: Trágázás. Mútrágázás.*

Igen jó hasznát vehetjük a Földművelésügyi Minisztérium kísérletügyi és propaganda igazgatósága által nagy példányszámban kiadott brosuráknak is. Ezek a 2—4 íves kis füzetek sok tekintetben hézagpótlóak és gyors segélyként adhatjuk olvasóink kezébe. Valamennyi egészen gyakorlati szemléletű és konkrét tapasztalatokról is beszámolnak. A minisztérium megküldi őket a megyei, járási és függetlenített községi könyvtáraknak. Akik nem kaptak belőle, kérjék a tanácsok mezőgazdasági osztályától vagy forduljanak egyenesen az FM propaganda igazgatóságához.

A kukorica termesztéséről sincs nagy könyvválasztékunk. Itt azonban inkább az elméleti könyvek hiányzanak. Jó gyakorlati munka és bár régebbi kiadás, még ma is korszerű *Berzesnyi—Janosits László: A kukorica termesztése.* (A Mezőgazdasági Kiskönyvtár sorozatban jelent meg 1951-ben.) Ezenkívül csak négy kis brosuránk van, amit ajánlhatunk: *A kukorica négyzetes művelése; A nagy kukorica termésért; Útmutató a fajta-heterózis kukorica vetőmagjának előállítására; TV—6-os kukorica négyzetbevetőgépj átalakítása drótvézérléses rendszerre.* Mind a négy az FM propaganda igazgatóság kiadványa. 1956-ban azonban megjelenik majd egy részletesebb kukoricatermesztési munka is.

Takarmánytermesztési szakirodalmunkban nagyobb hiányok vannak. A pillangós takarmánynövények agrotechnikáját elég bőven megtárgyalja *Láng Géza: Növénytermelés* című könyvének erről szóló fejezte. Használható kis könyv még *Bedők József: Szénakészítés.* Itt is hézagpótló az FM propaganda igazgatóság ingyenes kiadványaként megjelenő füzet, *Bajai Jenő—Takács Lajos: Az évelő pillangósok termesztése és agrotechnikája.*

Burgonyatermesztési könyvünk is kevés van, de ezek jók. Rövid, egészen gyakorlati tanácsadó a *Burgonyatermelési útmutató.* Termelési eredményekről, tapasztalatokról szól a *Két termelészövetkezet harca a nagyobb burgonyatermesztésért* (FM brosúra). Részletesen foglalkozik a termesztés minden kérdésével, gyakorlati irányú, bár már kissé igénye-



Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár kiadványaiból

sebb olvasóknak való: *Burgonyatermesztés.* Irta: *Teichmann V., Rieger B.* stb. és *Dohy János: A burgonyakörtán zsebkönyve.*

Zöldség- és gyümölcsstermesztési, szőlőművelési könyveinkre nem lehet panasza a könyvtárosoknak. Egytől egyig könnyen érthető, gyakorlati munkák. A legszélesebb körben felhasználhatók: *Üzemi zöldségtermelés.* Irta: *Angeli L. Bessenyei Z.* stb.; *Virág G.: Veteményeskert; Raymann—Rozsnyai—Tomcsányi: Üzemi gyümölcsstermelés; Gyümölcsstermelés* 1—2. kötet; *Mohácsy: A házikert gyümölcsöse; Szakátsy—Fenyves: A téli alma nagyüzemi termelése; Prohászka: Szőlő és bor.* Ezek a könyvek mind egyszerűen, világosan, könnyen érthetően ismertetik a gyakorlati módszereket és eljárásokat. Elméleti ismereteket csak éppen annyit közölnek, amennyi a legegyszerűbb dolgozó számára is multhatatlanul szükséges.

Gépesítési könyveink, éppen tárgyak és ismeretekük miatt — még a legnépszerűbbek is — valamivel nehezebbek. A gépek szerkezete, kezelésük több tárgyi tudást kíván a legegyszerűbb munkát végző dolgozótól is. Ezért is van szükségük még több világgos és érthetően megírt gyakorlati könyvre. A gépálmások dolgozóinak igényeit, szakmai művelődésre irányuló törekvéseit jól ki-

elégítik a következő könyvek: *Órendi—Kovács—Gálk: Traktorosok alapfokú tankönyve*; *Kun I.—Mikecz I.: Műszaki alapismeretek mezőgazdasági gépekhez és traktorokhoz*; *Boltizár P.—Komádi Gy.—Mészáros I.: Mezőgazdasági gépek*; *Zombori—Jákó: Mezőgazdasági traktorok*; *Traktorok és munkagépek tervszerű hibamegelőző karbantartása*; *Mezőgazdasági gépjavítási újítások*; *Dimény I.—Szikszay P.: A gépállomás dolgozóinak zsebkönyve*.

Legkevesebb gondot az állattenyésztési könyvek kiválasztása okoz. Itt van a legtöbb jól megírt, a falusi olvasók igényeit kielégítő új könyvünk a korszerű gyakorlati módszerekről és tapasztalatokról. Csak a legjobbakat soroljuk fel: *Bocsor: Szarvasmarhatenyésztés*; *György—Czakó: A tejelés fokozásának módszerei*; *Czakó—György: Borjúnevelési ABC*; *Szász I.: Szarvasmarhahizlalás*; *Csire L.: Sertésenyésztés, Hámori D.: Lótenyésztés*; *I. Horváth: Malacnevelés*; *Bíró Gy.: Gyakorlati takarmányozás*; *Báldy: A baromfi tenyésztése*; *Órosi Pál Z.: Kis méhészkönyv*; *Schandl: Állattenyésztési alapismeretek stb.* Ezenkívül egész sereg 20—30 oldalas kis füzet, amelyekben kiváló állattenyésztési dolgozóink maguk mondják el tapasztalataikat és ismertetik munkamódszereiket. Mindenki találhat tehát kedvérevalót, akár a tehenész vagy borjúnevelő, akár a juhász vagy sertésgondozó munkamódszerére és tapasztalataira, eredményeire kíváncsi.

A termelőszövetkezetek, gépállomások,

állami gazdaságok életéről is vannak rövid, színesen megírt ismertető füzetek. Ilyen például: *Megduplázott milliók*; *Hogyan lett többszörös milliomas termelőszövetkezet a tiszadobi »Táncsics«*; vagy *Az ország élenjáró gépállomása, Egyek*; stb. Ilyen könyvecske még sok van. Ezeket is a Földművelésügyi Minisztérium kísérletügyi és propaganda igazgatóságától kaphatjuk meg.

A mezőgazdasági munka területe olyan nagy, annyiféle ágazata van, hogy lehetetlen még azt a kiválogatott egy-két legjobb könyvet is minden tárgykörből egyetlen cikkben összefoglalni felsovozni. Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár Olvasói tanácsadói segítségére lehetnek ebből a szempontból is a könyvtárosoknak, mert a könyvek ismertetésében utalást találunk rá, hogy milyen igényű olvasónak ajánlhatjuk.

El kell ismernünk, hogy különösen a legutóbbi esztendő leforgása alatt igen sok jó, gyakorlati irányú könyvünk jelent meg. Van azonban még nagy hiányok is és éppen a legfontosabb kérdésekben. Reméljük, hogy a jövő évi könyvkiadásunk sokat fog ezebből a hiányokból pótolni! Könyvtársainknak nehéz dolguk van, az igaz, de válogatniok van miből. Arra pedig külön, ezzel az alkalommal is felhívjuk a könyvtárosok és terjesztők figyelmét, hogy az Országos Mezőgazdasági Könyvtár (Budapest, I. Attila utca 53.) a legapróbb kérdésekben is mindig készségesen, örömmel ad akár levélben, akár szóban tanácsot és útbaigazítást.

Tordayné Péter Erzsébet

AZ ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR 1955. I. FÉLÉVI MUNKÁJÁRÓL

1955. első felében az Országos Műszaki Könyvtár 55 081 olvasó látogatta. Az olvasók megoszlása a következő volt: mérnökök, technikusok és egyéb műszaki 33,2 százalék, egyetemi hallgatók, 29 százalék, ipari munkás 8,4 százalék. A nő-olvasók arányszáma 9,2 százalék. A félév alatt az olvasók 132,419 kötet könyvet, folyóiratot, egyéb nyomtatványt és 1 717 925 szabadalmi leírást olvastak. Az olvasott könyvek 62 százaléka magyar, 4 százaléka orosz, 2 százaléka népi demokratikus, 17 százaléka német, 12 százaléka angol és 3 százaléka egyéb nyelvű könyv volt. A kölcsönzők száma az év első felében 15 313.

A könyvtár az év első felében 5962 kötet könyvet szerzett be, melynek 54,3 százaléka magyar, 13,2 százaléka orosz, 15,4 százaléka német nyelvű, 8,1 százaléka népi demokratikus és 9 százaléka más államokból való. Ugyanebben az időszakban 1637 féle folyóirat érkezett a könyvtárba, melynek 19 százaléka magyar, 11 százaléka orosz, 13 százaléka népi demokratikus, 57 százaléka pedig egyéb államokból eredő. A könyvtárba érkező szabadalmi leírások száma ebben az időszakban 62 272 db. volt.

A könyvtár 11 680 külföldi műszaki folyóirat-cikk rövid tartalmi kivonatát készítette el és adta közre figyelőszolgálatában és műszaki lap-szemléiben. E cikkeket 18,8 százaléka szovjet, 11,5 százaléka pedig népi demokratikus folyóiratból eredő volt.

A fordítási osztály a folyó évben 24,804 oldal fordítást készített el. A fordítások 11,2 százaléka orosz nyelvről történt. A fotolaboratórium az első felében 110 578 mikrofelvételt és 57 538 fotokópiát készített. (O. M. K.)



MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVVÁSÁROKAT rendeznek országsszerte az év október 29-e és november 13-a között. Az állami könyvesboltok és a könyvbizományosok könyvvásárokat rendeznek a falvakban, tisz-ekben, állami gazdaságokban és mezőgazdasági technikumokban. A könyvvásárok rendezéséből a szövetkezeti bethálózat is kivesszi részét, mintegy 200 könyvvásár megtartását vállalta. A könyvvásárokat számos helyen könyvtárakkal, a megyei, járási és népkönyvtárakban megrendező könyvkiállításokkal kötik egybe. A könyvvásárra az Állami Könyvterjesztő Vállalat külön könyvjegyzéket ad ki. (A. K. V.)